EVROPSKÁ
KOMISE

Ve Štrasburku dne 26.11.2024
COM(2024) 725 final

Doporučení pro

DOPORUČENÍ RADY,

kterým se schvaluje národní střednědobý fiskálně-strukturální plán Rumunska

Doporučení pro

DOPORUČENÍ RADY,

kterým se schvaluje národní střednědobý fiskálně-strukturální plán Rumunska

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na článek 121 této smlouvy,

s ohledem na nařízení (EU) 2024/1263, a zejména na článek 17 uvedeného nařízení,

s ohledem na doporučení Komise,

vzhledem k těmto důvodům:

OBECNÁ VÝCHODISKA

1) Dne 30. dubna 2024 vstoupil v platnost reformovaný rámec EU pro správu ekonomických záležitostí. Základními prvky reformovaného rámce EU pro správu ekonomických záležitostí jsou nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1263 o účinné koordinaci hospodářských politik a mnohostranném rozpočtovém dohledu[1] spolu s pozměněným nařízením (ES) č. 1467/97 o postupu při nadměrném schodku[2] a pozměněnou směrnicí Rady 2011/85/EU o rozpočtových rámcích členských států[3]. Cílem rámce je zajistit udržitelnost veřejného dluhu a udržitelný a inkluzivní růst prostřednictvím reforem a investic. Prosazuje odpovědnost členských států, zaměřuje se na střednědobý horizont a stanoví rovněž účinné a soudržné vymáhání pravidel.

2) Ústředním bodem nového rámce správy ekonomických záležitostí jsou národní střednědobé fiskálně-strukturální plány, které členské státy předkládají Radě a Komisi. Tyto plány mají plnit dva cíle: i) zajistit, aby byl do konce období korekce veřejný dluh uveden na věrohodně sestupnou trajektorii nebo zůstal na obezřetné úrovni a aby byl schodek veřejných financí ve střednědobém horizontu snížen pod referenční hodnotu 3 % HDP a pod touto hodnotou setrval, a ii) zajistit realizaci reforem a investic, které reagují na hlavní výzvy zjištěné v rámci evropského semestru a řeší společné priority EU. Za tímto účelem má každý plán obsahovat střednědobý závazek týkající se dráhy čistých výdajů[4], jež účinně stanoví rozpočtové omezení po dobu trvání plánu, který se vztahuje na období čtyř nebo pěti let (v

---

[1] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1263 ze dne 29. dubna 2024 o účinné koordinaci hospodářských politik a mnohostranném rozpočtovém dohledu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1466/97 (Úř. věst. L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

[2] Nařízení Rady (EU) 2024/1264 ze dne 29. dubna 2024, kterým se mění nařízení (ES) č. 1467/97 o urychlení a vyjasnění postupu při nadměrném schodku (Úř. věst. L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

[3] Směrnice Rady (EU) 2024/1265 ze dne 29. dubna 2024, kterou se mění směrnice 2011/85/EU o požadavcích na rozpočtové rámce členských států (Úř. věst. L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

[4] Čisté výdaje ve smyslu článku 2 nařízení (EU) 2024/1263, tj. veřejné výdaje očištěné o i) úrokové výdaje, ii) diskreční opatření na straně příjmů, iii) výdaje na programy Unie, které jsou plně kompenzovány příjmy z fondů Unie, iv) vnitrostátní výdaje na spolufinancování programů financovaných Unií, v) cyklické prvky výdajů na dávky v nezaměstnanosti a vi) jednorázová a jiná dočasná opatření.

závislosti na řádné délce volebního období v členském státě). Kromě toho má plán vysvětlit, jakým způsobem členský stát zajistí realizaci reforem a investic reagujících na hlavní výzvy zjištěné v rámci evropského semestru, zejména v doporučeních pro danou zemi (včetně případných doporučení v souvislosti s postupem při makroekonomické nerovnováze), a jakým způsobem bude plán řešit společné priority Unie. Období fiskální korekce představuje období čtyř let, které může být prodlouženo až o tři roky, pokud se členský stát zaváže provést soubor relevantních reforem a investic, který splňuje kritéria stanovená v nařízení (EU) 2024/1263.

3) Po předložení plánu Komise posoudí, zda plán splňuje požadavky nařízení (EU) 2024/1263.

4) Na doporučení Komise má poté Rada přijmout doporučení, kterým stanoví dráhu čistých výdajů dotčeného členského státu a v příslušném případě schválí soubor reformních a investičních závazků, které jsou podkladem pro prodloužení období fiskální korekce.

PŘIPOMÍNKY K NÁRODNÍMU STŘEDNĚDOBÉMU FISKÁLNĚ-STRUKTURÁLNÍMU PLÁNU RUMUNSKA

5) Dne 25. října 2024 předložilo Rumunsko Radě a Komisi svůj národní střednědobý fiskálně-strukturální plán. Plán byl předložen po prodloužení lhůty stanovené v článku 36 nařízení (EU) 2024/1263, které bylo dohodnuto s Komisí. Lhůta pro předložení byla po dohodě s Komisí prodloužena s ohledem na důvody uvedené Rumunskem.

Postup před předložením plánu

6) Dne 21. června 2024 zaslala Komise Rumunsku v souladu s článkem 9 nařízení (EU) 2024/1263 referenční trajektorii[5]. Dne 25. října Komise tuto referenční trajektorii zveřejnila[6]. Referenční trajektorie je založena na posouzení rizik a zajišťuje, aby byl do konce období fiskální korekce za předpokladu, že nejsou po tomto období přijata žádná další rozpočtová opatření, veřejný dluh uveden na věrohodně sestupnou trajektorii nebo ve střednědobém horizontu zůstal na obezřetné úrovni a aby byl schodek veřejných financí během období korekce snížen pod 3 % HDP a ve střednědobém horizontu pod touto referenční hodnotou setrval. Střednědobý horizont je definován jako období deseti let po skončení období korekce. V souladu s čl. 6 písm. d) a s články 7 a 8 nařízení (EU) 2024/1263 je referenční trajektorie rovněž v souladu s referenční hodnotou pro schodek, ochranným opatřením pro udržitelnost dluhu a ochranným opatřením pro odolnost schodku. Referenční trajektorie Rumunska stanoví, že na základě předpokladů Komise a za předpokladu sedmiletého období korekce by čisté výdaje neměly růst více, než o hodnoty uvedené v tabulce 1.

---

5 Předběžné pokyny předané členským státům a Hospodářskému a finančnímu výboru zahrnují trajektorie bez prodloužení období korekce i s ním (na čtyři roky a na sedm let). Zahrnují rovněž hlavní výchozí podmínky a základní předpoklady použité v rámci Komise pro střednědobé projekce veřejného dluhu. Referenční trajektorie byla vypočtena na základě metodiky popsané v *Monitoru udržitelnosti dluhu 2023* vypracovaném Komisí (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2023_en). Vychází z prognózy Evropské komise z jara 2024 a jejího střednědobého prodloužení do roku 2033, přičemž dlouhodobý růst HDP a náklady na stárnutí obyvatelstva jsou v souladu se *zprávou o stárnutí obyvatelstva za rok 2024* (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en) vypracovanou společně Komisí a Radou.

6 https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/national-medium-term-fiscal-structural-plans_en#romania

To odpovídá průměrnému růstu čistých výdajů během období korekce (2025–2031) o 5,2 % a během období 2025–2028 o 5,5 %.

Tabulka 1: Referenční trajektorie, kterou Komise poskytla Rumunsku dne 21. června 2024

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Průměr 2025–2028	Průměr 2025–2031
Maximální růst čistých výdajů (roční, v %)	6,1	5,7	5,3	5,0	4,8	4,7	4,5	5,5	5,2

Zdroj: výpočty Komise.

7) V souladu s článkem 12 nařízení (EU) 2024/1263 vedly Rumunsko a Komise od července do října 2024 technický dialog. Dialog se zaměřoval na dráhu čistých výdajů, kterou Rumunsko plánuje, a související předpoklady, jakož i na plánovaný soubor reformních a investičních závazků, které jsou podkladem pro žádost Rumunska o prodloužení období korekce. Diskuse se zaměřovaly na daňovou reformu, reformu daňové správy, reformu daňového režimu pro mikropodniky a přezkumy výdajů. Dotkl se také plánovaného provádění reforem a investic reagujících na hlavní výzvy zjištěné v rámci evropského semestru a řešících společné priority Unie týkající se spravedlivé ekologické a digitální transformace, sociální a hospodářské odolnosti, energetické bezpečnosti a budování obranných kapacit.

8) V říjnu 2024 se Rumunsko v souladu s čl. 11 odst. 3 a čl. 36 odst. 1 písm. c) nařízení (EU) 2024/1263 podle informací, které uvedlo ve svém plánu, zapojilo do konzultačního procesu s občanskou společností a sociálními partnery. Podle informací, které Rumunsko ve svém plánu uvedlo, byl plán dne 16. října 2024 předložen k veřejné diskusi se zástupci podniků a občanské společnosti.

Další související postupy

9) Vůči Rumunsku je v současné době veden postup při nadměrném schodku[7]. Dne 3. dubna 2020 přijala Rada na doporučení Komise rozhodnutí (EU) 2020/509 podle čl. 126 odst. 6 Smlouvy o fungování EU o existenci nadměrného schodku v Rumunsku z důvodu plánovaného nedodržení kritéria schodku podle Smlouvy o fungování EU a vydala doporučení podle čl. 126 odst. 7 Smlouvy o fungování EU s cílem odstranit nadměrný schodek veřejných financí nejpozději do roku 2022. S ohledem na hluboký pokles hospodářské činnosti v souvislosti s pandemií onemocnění COVID-19 přijala Rada dne 18. června 2021 revidované doporučení Rumunsku podle čl. 126 odst. 7 Smlouvy o fungování EU, jímž prodloužila lhůtu pro nápravu do roku 2024. Dne 24. listopadu 2021 dospěla Komise k závěru, že Rumunsko přijalo účinná opatření v reakci na doporučení Rady ze dne 18. června 2021 podle čl. 126 odst. 7 Smlouvy o fungování EU a dospěla k závěru, že tehdy nebyly v rámci postupu při nadměrném schodku nutné žádné další kroky. V roce 2023 se však nepodařilo ani zdaleka splnit žádnou z dílčích složek doporučení Rady určeného Rumunsku v roce 2021. Celkový schodek byl výrazně vyšší (6,5 % HDP

[7] Všechny dokumenty týkající se postupu při nadměrném schodku Rumunska jsou k dispozici na internetové stránce: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/corrective-arm-excessive-deficit-procedure/excessive-deficit-procedures-overview/romania_en.

oproti 4,4 % HDP v doporučení Rady), strukturální úsilí bylo oproti doporučení mnohem nižší a růst čistých výdajů oproti doporučení mnohem vyšší.

10) Dne 26. července 2024 proto Rada rozhodla, že Rumunsko nepřijalo účinná opatření v reakci na doporučení Rady ze dne 18. června 2021[8]. Toto doporučení se vydává současně s revidovaným doporučením Rady podle čl. 126 odst. 7 Smlouvy o fungování EU s cílem odstranit nadměrný schodek veřejných financí v Rumunsku[9]. Souběžné přijetí uvedených doporučení, které je dáno a opodstatněno přechodem na nový rámec správy ekonomických záležitostí, zajišťuje soulad mezi doporučenými postupy korekce.

11) Dne 19. června 2024 dospěla Komise k závěru, že se Rumunsko potýká s nadměrnými makroekonomickými nerovnováhami. Rumunsko vykazuje zranitelnosti zejména v souvislosti s platební bilancí, především ve vztahu k velkým a rostoucím schodkům veřejných financí v situaci, kdy se značné cenové a nákladové tlaky ještě zintenzivnily a politická opatření jsou slabá[10].

12) Dne 21. října 2024 vydala Rada Rumunsku v rámci evropského semestru řadu doporučení pro danou zemi[11].

SHRNUTÍ PLÁNU A JEHO POSOUZENÍ KOMISÍ

13) V souladu s článkem 16 nařízení (EU) 2024/1263 posoudila Komise plán takto:

Souvislosti: makroekonomická a fiskální situace a výhled

14) Hospodářská činnost v Rumunsku v roce 2023 vzrostla o 2,4 %, což bylo zapříčiněno domácí poptávkou. Podle prognózy Evropské komise z podzimu 2024 se v roce 2024 očekává růst ekonomiky o 1,4 %, přičemž toto zpomalení odráží mírnější vývoj v oblasti průmyslové výroby, bytové výstavby, informačních technologií a dopravních služeb. V roce 2025 by se měl reálný HDP zvýšit o 2,5 %, což podpoří odolná soukromá spotřeba a zrychlení soukromých investic, a k obojímu pak přispějí i vstřícnější finanční podmínky. V roce 2026 se očekává, že reálný HDP vzroste o 2,9 %, neboť investice do veřejné infrastruktury financované EU by měly být silným stimulem růstu v situaci, kdy program Nástroje pro oživení a odolnost vstupuje do své závěrečné fáze. V horizontu prognózy (tj. 2024–2026) se očekává, že potenciální růst HDP v Rumunsku dosáhne v průměru 2,2 %, a to díky prohlubování kapitálu a růstu souhrnné produktivity výrobních faktorů. Míra nezaměstnanosti v roce 2023 činila 5,6 % a podle prognózy Komise dosáhne v roce 2024 hodnoty 5,5 %, v roce 2025 hodnoty 5,5 % a v roce 2026 hodnoty 5,4 %. Předpokládá se, že inflace (deflátor HDP) klesne z 12,8 % v roce 2023 na 9,0 % v roce 2024 a dosáhne 5,9 % v roce 2025 a 5,3 % v roce 2026.

15) Pokud jde o fiskální vývoj, schodek veřejných financí Rumunska v roce 2023 činil 6,5 % HDP. Prognóza Komise z podzimu 2024 očekává, že v roce 2024 dosáhne 8,0 % HDP, v roce 2025 bude činit 7,9 % HDP a v roce 2026 za předpokladu

---

8 Úř. věst. L, 1.8.2024, ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/2024/2130/oj

9 Doporučení pro doporučení Rady k odstranění nadměrného schodku veřejných financí v Rumunsku, 26.11.2024, COM(2024)957 final.

10 „Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropské centrální bance, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru, Výboru regionů a Evropské investiční bance“, COM (2024) 600 final, dodatek 4

11 Doporučení Rady k hospodářské a rozpočtové politice, politice zaměstnanosti a strukturální politice Rumunska, dosud nezveřejněno.

nezměněné politiky 7,9 % HDP. Prognóza Komise nezohledňuje návrh rozpočtu Rumunska na rok 2025, který ještě nebyl vytvořen. Veřejný dluh na konci roku 2023 představoval 48,9 % HDP. Na základě prognózy Komise se předpokládá, že poměr dluhu k HDP se na konci roku 2024 zvýší na 52,2 % HDP. Na konci roku 2025 by měl stoupnout na 56,1 % HDP a na konci roku 2026 na 59,7 % HDP. Fiskální prognóza Komise nezohledňuje politické závazky ve střednědobých plánech jako takové, dokud nejsou podloženy důvěryhodně oznámenými a dostatečně specifikovanými konkrétními politickými opatřeními.

Dráha čistých výdajů a hlavní makroekonomické předpoklady v plánu

16) Národní střednědobý fiskálně-strukturální plán Rumunska se vztahuje na roky 2025–2028 a zahrnuje fiskální korekci v délce sedmi let.

17) Plán obsahuje veškeré informace požadované v článku 13 nařízení (EU) 2024/1263.

18) Plán představuje závazek k dráze čistých výdajů uvedené v tabulce 2, která odpovídá průměrnému růstu čistých výdajů v období 2025–2028 ve výši 4,8 %. Dále se Rumunsko zavázalo k provedení souboru reforem a investic za účelem prodloužení období korekce na sedm let (2025–2031), během nichž má průměrný růst čistých výdajů podle plánu činit 4,4 %. Průměrný růst čistých výdajů uvedený v plánu na období korekce (2025–2031) je nižší než průměrný růst čistých výdajů v referenční trajektorii, kterou Komise předala dne 21. června 2024 (5,2 %). Plán předpokládá postupné snižování potenciálního růstu reálného HDP z 2,7 % v roce 2024 na 2,0 % v roce 2031. Kromě toho plán očekává, že míra růstu deflátoru HDP klesne ze 7,2 % v roce 2024 na 5,0 % v roce 2025 a do roku 2031 se bude postupně dále zpomalovat na 4,4 %.

Tabulka 2: Dráha čistých výdajů a hlavní předpoklady v plánu Rumunska

						Prodloužení období korekce				
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Průměr za dobu platnosti plánu 2025–2028	Průměr za období korekce 2025–2031
Růst čistých výdajů (roční, v %)	14,3	5,1	4,9	4,7	4,3	4,2	3,9	3,8	4,8	4,4
Růst čistých výdajů (kumulativní, vůči zákl. roku 2023, v %)	14,3	20,2	26,0	31,9	37,6	43,3	49,0	54,7	není relevantní	není relevantní
Růst potenciálního HDP (v %)	2,7	2,7	2,5	2,4	2,2	2,1	2,0	2,0	2,4	2,3
Inflace (růst deflátoru HDP) (v %)	7,2	5,0	4,9	4,8	4,7	4,6	4,5	4,4	4,8	4,7

Zdroj: střednědobý fiskálně-strukturální plán Rumunska a výpočty Komise.

Dopady závazků plánu týkajících se čistých výdajů na veřejný dluh

19) Pokud by se naplnila dráha čistých výdajů stanovená v plánu a výchozí předpoklady, veřejný dluh by se podle plánu zvýšil ze 52,2 % v roce 2024 na 62,6 % HDP v roce 2029 a poté by se v roce 2031 snížil na 61,4 % HDP, jak je uvedeno v následující tabulce. V průběhu deseti let následujících po skončení období, na které se plán vztahuje, se pak předpokládá jeho trvalý pokles na úroveň výrazně nižší než 60 % HDP.

Tabulka 3: Vývoj veřejného dluhu a salda veřejných financí v plánu Rumunska

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2041
Veřejný dluh (v % HDP)	48,8	52,2	55,7	58,5	60,6	62,0	62,6	62,4	61,4	47,9
Saldo veřejných financí (v % HDP)	–6,5	–7,9	–7,0	–6,4	–5,7	–5,0	–4,2	–3,4	–2,5	–1,6

Zdroj: střednědobý fiskálně-strukturální plán Rumunska.

Podle plánu se tedy poměr veřejného dluhu k HDP ve střednědobém horizontu sníží pod referenční hodnotu 60 % HDP uvedenou ve Smlouvě. To se na základě předpokladů plánu jeví jako věrohodné, neboť podle všech deterministických zátěžových testů v rámci analýzy udržitelnosti dluhu provedené Komisí by dluh měl být do roku 2041 nižší než 60 % HDP. Na základě politických závazků a makroekonomických předpokladů plánu je tudíž dráha čistých výdajů uvedená v plánu v souladu s požadavky na dluh stanovenými v čl. 6 písm. a) a čl. 16 odst. 2 nařízení (EU) 2024/1263.

Dopady závazků plánu týkajících se čistých výdajů na saldo veřejných financí

20) Na základě dráhy čistých výdajů a předpokladů plánu by se schodek veřejných financí snížil ze 7,9 % HDP v roce 2024 na 2,5 % HDP v roce 2031, který by byl prvním rokem, v němž by klesl pod 3 % HDP. Podle plánu tedy saldo veřejných financí na konci období korekce (2031) nepřekročí referenční hodnotu 3 % HDP. Schodek veřejných financí kromě toho v průběhu deseti let po období korekce (tj. do roku 2041) nepřekročí 3 % HDP. Na základě politických závazků a makroekonomických předpokladů plánu je tudíž dráha čistých výdajů uvedená v plánu v souladu s požadavky na schodek stanovenými v čl. 6 písm. b) a čl. 16 odst. 2 nařízení (EU) 2024/1263.

Časový profil fiskální korekce

21) Časový profil fiskální korekce, měřený změnou primárního strukturálního salda, podle plánu je lineární, jak požaduje čl. 6 písm. c) nařízení (EU) 2024/1263. V důsledku toho je fiskální korekce v průběhu prvních čtyř let plánu úměrná celkovému úsilí v oblasti korekce. Na základě politických závazků a makroekonomických předpokladů plánu je tudíž dráha čistých výdajů uvedená v plánu v souladu s ochranným opatřením proti odkladu úsilí stanoveným v čl. 6 písm. c) a s přechodným ustanovením uvedeným v čl. 36 odst. 1 písm. e) nařízení (EU) 2024/1263.

Tabulka 4: Vývoj primárního strukturálního salda v plánu Rumunska

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031

Primární strukturální saldo (v % HDP)	–4,1	–5,3	–4,3	–3,3	–2,3	–1,3	–0,3	0,7	1,7
Změna primárního strukturálního salda (p. b.)	není relevantní	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0

Zdroj: střednědobý fiskálně-strukturální plán Rumunska.

Soulad plánu s postupem při nadměrném schodku

22) Dráha čistých výdajů stanovená v plánu je v souladu s požadavky postupu při nadměrném schodku (zejména s minimální roční strukturální korekcí stanovenou v čl. 3 odst. 4 třetím pododstavci nařízení Rady (ES) č. 1467/97).

Soulad plánu s ochranným opatřením pro odolnost schodku

23) Požadavek preventivní složky stanovený v článku 8 nařízení (EU) 2024/1263 týkající se ochranného opatření pro odolnost schodku, jehož cílem je zajistit společnou rezervu ve vztahu k referenční hodnotě pro schodek ve výši 3 % HDP, se na Rumunsko nevztahuje, neboť snížení schodku pod 3 % HDP se plánuje až v posledním roce období korekce.

Soulad plánu s ochranným opatřením pro udržitelnost dluhu

24) Veřejný dluh bude podle plánu v letech 2027 až 2031 dosahovat úrovně mezi 60 % a 90 % HDP. Jelikož se však schodek veřejných financí podle plánu v roce 2031 sníží pod 3 % HDP, v důsledku čehož dojde v roce následujícím po skončení období korekce ke zrušení rozhodnutí o existenci nadměrného schodku, ochranné opatření pro udržitelnost dluhu se během období, na něž se vztahuje plán, nepoužije.

Makroekonomické předpoklady plánu

25) Plán vychází ze souboru předpokladů, který se liší od předpokladů Komise, jež byly Rumunsku předány dne 21. června. Plán zejména používá různé předpoklady pro pět proměnných, konkrétně pro výchozí bod (strukturální primární saldo v roce 2024), růst potenciálního a reálného HDP a růst deflátoru HDP, a zohledňuje předpokládaný pokles kurzu národní měny. Posouzení těchto rozdílů v předpokladech je uvedeno níže. Níže jsou uvedeny rozdíly v předpokladech s největším dopadem na průměrný růst čistých výdajů spolu s posouzením každého rozdílu samostatně.

- Plán ve srovnání s předpokladem Komise předpokládá horší výchozí pozici. Primární strukturální saldo v předchozích pokynech předaných Rumunsku v červnu 2024 činilo –4,4 % HDP a v plánu činí –5,3 % HDP. Nižší primární strukturální saldo v plánu odráží vyšší vládní výdaje v prvních třech čtvrtletích roku, které byly způsobeny rychlým růstem mezd ve veřejném sektoru, kapitálových výdajů a sociálních transferů. Projekce primárního salda na rok 2024 v plánu je velmi blízká projekci Komise z podzimu a je realistická. Tento předpoklad se proto jeví být řádně odůvodněný. Přispívá k tomu, že průměrný růst čistých výdajů během období korekce je v plánu nižší než podle předpokladů Komise.
- Plán předpokládá, že potenciální růst HDP bude v roce 2024 nižší a v letech 2026–2028 vyšší ve srovnání s předchozími pokyny z června 2024. Celkově jsou tyto řady podobně stabilní jako řady v předchozích pokynech. To přispívá k tomu, že

průměrný růst čistých výdajů během období korekce je v plánu vyšší než podle předpokladů Komise. Možnost použití alternativních předpokladů potenciálního růstu je v souladu s čl. 36 odst. 1 písm. f) nařízení (EU) 2024/1263 za předpokladu, že kumulativní růst v horizontu projekcí (tj. do roku 2041) je v zásadě v souladu s předpoklady Komise, což v případě plánu platí. Tento předpoklad se proto jeví být řádně odůvodněný.

- Plán předpokládá nižší růst deflátoru HDP v roce 2025 ve srovnání s předchozími pokyny z jara 2024, což vede k nižšímu tempu růstu deflátoru HDP po celé období korekce za použití střednědobého pravidla lineární konvergence, které vychází z této nižší úrovně. To přispívá k tomu, že průměrný růst čistých výdajů během období korekce je v plánu nižší než podle předpokladů Komise. Tento předpoklad je obezřetný, a proto řádně odůvodněný.

- Plán ve své dluhové trajektorii přiměřeně zohledňuje předpoklad oslabení směnného kurzu RON vůči EUR. Tento předpoklad se jeví být řádně odůvodněný a přispívá k tomu, že průměrný růst čistých výdajů během období korekce je v plánu nižší než podle předpokladů Komise.

  Zbývající rozdíl v předpokladech nemá ve srovnání s předpoklady Komise významný dopad na průměrný růst čistých výdajů. Celkově všechny rozdíly v předpokladech společně vedou k tomu, že průměrný růst čistých výdajů v plánu je nižší než referenční trajektorie. Komise zohlední výše uvedené posouzení předpokladů plánu při budoucím posuzování souladu s tímto doporučením.

Fiskální strategie v plánu

26) Podle orientační fiskální strategie uvedené v plánu budou závazky týkající se čistých výdajů realizovány především prostřednictvím omezování výdajů. Předpokládá se, že poměr primárních veřejných výdajů k HDP klesne ze 40,6 % v roce 2024 na 34,6 % v roce 2031, tj. o 6 procentních bodů za 7 let. Předpokládá se, že podíl všech kategorií výdajů na HDP se sníží. Tento závazek je do jisté míry podpořen výdajovými reformami uvedenými v plánu (revize výdajů, důchodové reformy, reforma řízení státních podniků), ale k dosažení cílů bude nutné důsledné provádění a další opatření nad rámec opatření obsažených v plánu. Specifikace politických opatření musí být potvrzena nebo upravena a vyčíslena v ročních rozpočtech.

27) Zároveň existují rizika, která ohrožují provádění orientační fiskální strategie uvedené v plánu. Většinu těchto závazků bude muset realizovat nová vláda. Ministr práce a sociální solidarity navíc 20. listopadu 2024 oznámil zvýšení hodnoty referenčních bodů důchodů o 12,1 %. Toto oznámení znamená mnohem větší zvýšení důchodů (asi o 1 %HDP), než je pravděpodobný předpoklad v plánu, tj. nominální zmrazení důchodů v roce 2025.

Soubor reformních a investičních závazků v plánu, které jsou podkladem pro prodloužení období fiskální korekce

28) V plánu se Rumunsko zavazuje k souboru reforem a investic s cílem zlepšit potenciální růst a fiskální udržitelnost, které jsou podkladem pro prodloužení období fiskální korekce ze čtyř na sedm let. Soubor reforem a investic, které jsou podkladem pro prodloužení období korekce, se skládá z několika závazků z plánu pro oživení a odolnost; z některých závazků z plánu pro oživení a odolnost s dodatečnými specifikacemi; a také z některých nových reforem. To zahrnuje následující opatření (viz také příloha II):

- Důchodová reforma a reforma zvláštních důchodů. Tyto dvě reformy jsou stávajícími opatřeními plánu pro oživení a odolnost a odpovídají milníkům reformy veřejného důchodového systému rumunského plánu pro oživení a odolnost č. 213, 214 a 215, které již byly přijaty. Úplné provedení těchto reforem by významně přispělo k fiskální udržitelnosti, ale většina dopadů se projeví v dlouhodobém horizontu. Reforma zvláštních důchodů předpokládá postupné vyrovnávání náhradových poměrů zvláštních důchodců s poměrem platným v obecném systému. Důchodová reforma zahrnuje kompletní přepracování tohoto systému a přepočet všech důchodů tak, aby lépe odrážely příspěvkový princip. Součástí reformy jsou také ustanovení, která podporují delší pracovní život: reforma poskytuje bonusové body za dlouhou příspěvkovou dobu a spojuje zákonem stanovený věk odchodu do důchodu s vývojem střední délky života. Fiskální dopad těchto reforem vyčíslila Světová banka.
- Reforma minimální mzdy. Tento reformní závazek doplňuje milník plánu pro oživení a odolnost č. 392 zajišťující stanovení minimální mzdy a zavádí nový systém stanovení hrubé minimální mzdy na základě předpokládané míry inflace a růstu produktivity nezávislou institucí, přičemž zajišťuje, aby minimální mzda zůstala v určitém rozmezí ve vztahu k průměrné mzdě. Cílem této reformy je zlepšit předvídatelnost aktualizací minimální mzdy a zabránit zvyšování ad hoc, které by mohlo mít negativní dopad na nákladovou konkurenceschopnost. Reforma bude provedena v roce 2025 a očekává se, že přinese dodatečné příjmy ve výši 0,1 % HDP.
- Reforma systému odměňování ve veřejném sektoru. Tento reformní závazek doplňuje milník rumunského plánu pro oživení a odolnost č. 420 týkající se vytvoření spravedlivého jednotného systému odměňování ve veřejném sektoru. Cílem této reformy je zajistit spravedlivou a fiskálně udržitelnou mzdovou politiku prostřednictvím revize koeficientů zařazení jednotlivých skupin povolání, platových tabulek pro úředníky místní správy a omezení odměn na 20°% základního platu. Plán zdůrazňuje, že reforma musí být slučitelná s fiskální udržitelností a musí být provedena při dodržení finančního rámce pro celkové odměny ve veřejném sektoru, který je v plánu obsažen, a ustanovení zákona o fiskální odpovědnosti. Reforma bude provedena až po snížení schodku veřejných financí pod 5,0 % HDP.
- Reforma zdanění mikropodniků. Plán odkazuje na milník rumunského plánu pro oživení a odolnost č. 206 týkající se revize daňového rámce. Shrnuje již přijatá opatření, která jsou přezkoumávána v souvislosti s třetí žádostí o platbu. Hlavním cílem této reformy je omezit rozsah režimu mikropodniků zpřísněním podmínek způsobilosti a zároveň zachovat co nejjednodušší podobu systému. Některá opatření byla přijata již v letech 2022 a 2023 a zbývající kroky budou podle plánu zaváděny postupně od roku 2025. Plán odhaduje, že tato reforma přinese vládě dodatečné příjmy ve výši 0,1 % HDP. Dodatečné příjmy by bylo možno získat v případě, že by reforma spočívala v rozhodném snížení prahu způsobilosti pro účast na daňovém režimu mikropodniků a ve sjednocení s prahovou hodnotou DPH. Tím by byla zachována jednoduchost systému a usnadnila by se jeho správa.
- Daňová reforma. Jedná se o stávající opatření plánu pro oživení a odolnost a týká se milníků č. 205, 207 a 208 o přezkumu daňového rámce, jakož i milníku

č. 237 o vývoji modelu automatického oceňování majetku. Popis hlavních cílů reformy je v souladu s cílem plánu pro oživení a odolnost (větší spravedlnost, jednoduchost a předvídatelnost daňového systému, lepší pobídky). Cílem reformy je zvýšení veřejných příjmů o 1,1 % HDP v roce 2025 po odečtení dopadu zvýšení nezdanitelné části důchodů (což odpovídá snížení daní o 0,2 % HDP). Aby bylo tohoto cíle dosaženo, bude třeba do konce prvního čtvrtletí 2025 zavést nová opatření, která povedou k celoročnímu zvýšení veřejných příjmů o 1,7 % HDP. Tato opatření zatím nejsou specifikována, ale plán nastiňuje proces, který povede k provedení této reformy, a uvádí, že předmětem reformy mohou být všechny oblasti zdanění.

- Reforma daňové správy. Tato reforma navazuje na závazky uvedené v milnících č. 225 a 226 týkající se zlepšení daňových procesů a procesů daňové správy. Hlavním cílem reformy je zvýšit efektivitu a administrativní kapacitu úřadu daňové správy ANAF, a to využitím digitálních nástrojů a zavedením přísnějších kontrolních mechanismů. Reforma zahrnuje několik opatření, zejména: zavedení mechanismu včasného odhalování podvodů v oblasti DPH; zavedení analytických nástrojů k řešení výpadku příjmů z DPH; důkladnější kontrolu dodržování předpisů v digitální oblasti; zavedení kontrolního mechanismu daňového plánování pro velké a střední daňové poplatníky; integraci a konsolidaci interních databází; a změnu právních předpisů v oblasti platební neschopnosti s cílem zajistit větší kontrolu nad situací společností, které vyhlásí platební neschopnost. Dopad této reformy se v plánu odhaduje na 0,5 % HDP v průběhu sedmiletého období, což se jeví jako věrohodné.
- Reforma systému veřejných výdajů. Tato reforma doplňuje závazky milníku č. 202 týkajícího se zlepšení mechanismu rozpočtového plánování, milníku č. 234 týkajícího se zlepšení mechanismu rozpočtového plánování a milníku č. 392 týkajícího se zajištění stanovení minimální mzdy, jakož i cíle č. 403 týkajícího se zvýšení předvídatelnosti a účinnosti rozhodovacích procesů ve státní správě. Cílem reformy je zvýšit efektivitu, transparentnost a fiskální odpovědnost při využívání veřejných prostředků. Zahrnuje opatření pro kontrolu neoprávněného překročení nákladů, zavedení systematického posuzování výdajů (přezkumy výdajů) a rozšíření centralizovaného zadávání veřejných zakázek. Plán pro oživení a odolnost a tento plán společně obsahují několik opatření, která mají sladit přezkumy výdajů s osvědčenými mezinárodními postupy: zlepšit vlastní odpovědnost vlády a její politickou angažovanost v tomto procesu, najmout kompetentní pracovníky pro provádění přezkumů, zahrnout kvantifikované cíle úspor, zlepšit strukturu řízení a lépe začlenit přezkumy do rozpočtového procesu. Podle plánu se odhaduje, že tato reforma přinese trvalé úspory ve výši 0,35 % HDP, což se jeví jako věrohodné.
- Reforma systému financování podniků. Jedná se o nové opatření nad rámec opatření uvedených v rumunském plánu pro oživení a odolnost, jehož cílem je podporovat podnikatelské prostředí, zejména zpracovatelský průmysl a malé a střední podniky, a vytvořit mechanismy financování soukromého kapitálu, „které jsou zaměřeny na hospodářskou výkonnost“. Reforma předpokládá zejména zřízení investičního fondu na podporu soukromého kapitálu pro malé a střední podniky, nový právní rámec na podporu strategických investic do hospodářství pro zpracovatelský průmysl a nový právní rámec pro poskytování účelových dotací pro zpracovatelský průmysl. Dopad reformy není

kvantifikován, lze však očekávat, že k potenciálnímu růstu přispěje pozitivně, i když jen okrajově.

- Reforma systému výdajů státních/místních hospodářských subjektů (státních podniků). Tato reforma je novým opatřením nad rámec opatření uvedených v plánu pro oživení a odolnost. Cílem této reformy je dosáhnout úspor ve všech státních podnicích prostřednictvím zvýšení efektivity a větší odpovědnosti při rozhodování o výdajích. Tato reforma zahrnuje několik opatření, jako je zavedení výdajových pravidel a nových postupů pro lepší řízení kapitálových výdajů, která půjdou správným směrem. Potenciální dodatečné příjmy jsou v plánu odhadovány na 0,25 % HDP za celé období plánu, což se podle Komise jeví jako ambiciózní.

29) V souladu s čl. 14 odst. 3 nařízení (EU) 2024/1263 je každá reforma a investice, která je podkladem pro prodloužení období korekce, dostatečně podrobná, přednostně uskutečňovaná, časově vymezená a ověřitelná.

30) Závazky v plánu pro oživení a odolnost, které jsou podkladem pro prodloužení, zahrnují podstatné reformy a investice zaměřené na zlepšení udržitelnosti veřejných financí a růstového potenciálu ekonomiky. Kromě toho se Rumunsko zavazuje pokračovat v reformním úsilí během období, na něž se vztahuje střednědobý fiskálně-strukturální plán, a zachovat úroveň investic financovaných z vnitrostátních zdrojů realizovaných během období, na které se vztahuje plán pro oživení a odolnost (viz tabulka 5 níže). Uvedený závazek bude sledován po celou dobu průběhu fáze provádění plánu. Závazky v rámci plánu pro oživení a odolnost tudíž lze zohlednit pro účely prodloužení období korekce podle čl. 36 odst. 1 písm. d) nařízení (EU) 2024/1263.

31) Očekává se, že soubor reforem a investic, které jsou podkladem pro prodloužení, udržitelným způsobem zlepší potenciál v oblasti růstu a odolnosti ekonomiky Rumunska, jak vyžaduje čl. 14 odst. 2 písm. a) nařízení (EU) 2024/1263. Plán neobsahuje kvantifikované odhady dopadu reforem a investic na potenciální růst. Důchodové reformy (obecný systém a zvláštní důchody) by však měly časem přispět k většímu počtu pracovních sil ve srovnání se scénářem bez reforem, a tím zvýšit potenciální HDP. Plán kromě toho předpokládá výrazné zvýšení veřejných investic, zejména v prvních letech období, na které se plán vztahuje, a to z 5,4 % HDP v roce 2023 na 7,1 % v roce 2025 a 7,3 % v roce 2026. Tyto investice do všech oblastí včetně klíčové infrastruktury pomohou zvýšit růstový potenciál a odolnost ekonomiky. Rovněž přezkumy výdajů by měly napomoci přerozdělení zdrojů v rámci rozpočtu směrem k prioritám podporujícím růst.

32) Očekává se, že soubor reforem a investic, které jsou podkladem pro prodloužení, podpoří udržitelnost veřejných financí, jak vyžaduje čl. 14 odst. 2 písm. b) nařízení (EU) 2024/1263. Reformy týkající se příjmové stránky rozpočtu přinesou vládě významné dodatečné příjmy. Kumulativní účinek daňové reformy, reformy daňové správy a reformy daňového režimu pro mikropodniky by měl po úplném provedení přinést dodatečné příjmy v řádu 2,0 % až 2,5 % HDP. Na straně výdajů se očekává, že reformy zaměřené na posílení přezkumu výdajů a řízení státních/místních hospodářských subjektů přinesou úspory ve výši 0,5 až 1,0 % HDP, i když některé odhady v plánu se zdají být nadhodnocené. Rovněž zákon o jednotném odměňování zaměstnanců veřejného sektoru, pokud bude proveden v rámci plánem předpokládaného objemu, by měl podle plánu umožnit v letech 2024 až 2031 významné snížení mzdových nákladů ve veřejném sektoru v poměru k HDP o 1,5 %

HDP. A konečně důchodové reformy (obecný systém a zvláštní důchody) přinesou úspory již na konci sedmiletého období, na které se plán vztahuje, většina úspor se však projeví v delším časovém horizontu.

33) Soubor reforem a investic, které jsou podkladem pro prodloužení, přispívá ke společným prioritám EU, jak vyžaduje čl. 14 odst. 2 písm. c) nařízení (EU) 2024/1263. Většina reforem, které jsou podkladem pro žádost o prodloužení, přispívá k sociální a hospodářské odolnosti tím, že zajišťují fiskální stabilitu, zlepšují efektivitu veřejného sektoru a podporují udržitelný hospodářský růst. Závazky v oblasti zlepšení správy daní a provádění důkladných přezkumů výdajů by měly časem umožnit přerozdělení zdrojů směrem k prioritám podporujícím hospodářskou výkonnost a sociální zlepšení. Reforma mechanismu stanovování minimální mzdy by měla zajistit přiměřenou úroveň minimální mzdy, která by respektovala sociální a ekonomické priority. Důchodové reformy (obecný systém a zvláštní důchody) zajistí udržitelnost systému a zvýší rovnost a spravedlnost v oblasti výše důchodů. A konečně zlepšení digitalizace daňové správy by mělo přispět k digitální transformaci. Soubor reforem a investic, které jsou podkladem pro prodloužení, nezajišťuje přímé řešení ostatních společných priorit EU, konkrétně zajištění energetické bezpečnosti a budování obranných kapacit, první z nich však řeší rumunský plán pro oživení a odolnost.

34) Soubor reforem a investic, které jsou podkladem pro prodloužení, reaguje na příslušná doporučení[12] pro danou zemi vydaná v rámci evropského semestru, jak vyžaduje čl. 14 odst. 2 písm. d) nařízení (EU) 2024/1263. Očekává se, že reformy přispějí zejména k plnění doporučení pro danou zemi vydaného v roce 2023, které se týká fiskálního doporučení, v němž se od Rumunska požaduje náprava nadměrného schodku a řešení nadměrné nerovnováhy. V makroekonomickém scénáři, z něhož plán vychází, se předpokládá snížení schodku běžného účtu ze 7,7 % HDP v roce 2024 na 4,1 % HDP v roce 2031. Největší dopad má snížení schodku veřejných financí podpořené reformami, které jsou podkladem žádosti o prodloužení postupu korekce. Očekává se, že pomalejší růst vládních výdajů a obezřetná příjmová politika (mírné zvyšování důchodů a mezd ve veřejné sféře, reforma minimální mzdy) podpoří konkurenceschopnost.

35) Očekává se, že reforma minimální mzdy a důchodová reforma pomohou řešit doporučení pro danou zemi z roku 2019 týkající se potřeby zajistit stanovení minimální mzdy na základě objektivních kritérií, která budou v souladu s tvorbou pracovních míst a konkurenceschopností. Očekává se, že reformy týkající se restrukturalizace systému veřejných výdajů (přezkumy výdajů) a reforma mzdového systému ve veřejném sektoru pomohou řešit doporučení pro danou zemi z let 2019 a 2020 týkající se potřeby zlepšit efektivnost zadávání veřejných zakázek a kvalitu a efektivitu veřejné správy. Důchodová reforma a reforma zvláštních důchodů navíc pomohou řešit doporučení pro danou zemi vydaná v roce 2019, která se týkají zajištění udržitelnosti veřejného důchodového systému a dlouhodobé životaschopnosti důchodových fondů druhého pilíře, zatímco daňová reforma a

[12] Doporučení pro danou zemi považovaná za „relevantní“ jsou doporučení: i) přijatá Radou od roku 2019, ii) u nichž členský stát dosud nedosáhl „plného“ nebo „podstatného“ pokroku při jejich řešení a která nejsou zastaralá (hodnocena jako „Nehodnoceno / Není třeba přidat žádný podnět“), jak bylo posouzeno v rámci poslední příležitosti dohledu v rámci evropského semestru (k dispozici v databázi CeSaR (europa.eu))), iii) nesouvisejí s čistě fiskálními záležitostmi vztahujícími se k Paktu stability a růstu a iv) netýkající se stejného úkolu s jinou formulací.

reforma daňové správy přispějí k řešení doporučení pro danou zemi z let 2019 a 2020, která se týkají zajištění fiskální udržitelnosti a posílení dodržování daňových předpisů a výběru daní. Většina opatření, která jsou podkladem pro prodloužení období korekce, by měla rovněž pomoci řešit doporučení pro danou zemi z let 2022 a 2023 týkající se provádění fiskální politiky s cílem ukončit nadměrný schodek veřejných financí.

36) Plán zajišťuje, aby byla zachována plánovaná celková úroveň veřejných investic financovaných z vnitrostátních zdrojů realizovaných v průměru během období, na něž se vztahuje plán pro oživení a odolnost, jak vyžaduje čl. 14 odst. 4 nařízení (EU) 2024/1263.

Tabulka 5: Veřejné investice financované z vnitrostátních zdrojů v plánu (v % HDP)

Průměrná úroveň za období, na které se vztahuje plán pro oživení a odolnost (2021 až 2026)	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Průměr za dobu platnosti plánu (2025–2028)
4,1	5,3	5,6	4,8	4,3	4,1	3,6	3,2	5,0

Zdroj: střednědobý fiskálně-strukturální plán Rumunska.

37) V neposlední řadě lze mít za to, že soubor reformních a investičních závazků, které jsou podkladem pro prodloužení, je v souladu se závazky obsaženými v plánu pro oživení a odolnost a v dohodě o partnerství, která byla dohodnuta na základě víceletého finančního rámce, jak vyžaduje čl. 14 odst. 2 písm. d) nařízení (EU) 2024/1263. Konkrétně se v souladu s požadavky nařízení (EU) 2024/1263 očekává, že každý závazek bude fungovat v návaznosti na plán pro oživení a odolnost nebo na dohodu o partnerství v rámci evropské politiky soudržnosti Rumunska a v doplňkovosti s nimi, a bude reagovat na doporučení pro danou zemi a na jednu nebo více společných priorit EU.

38) Závěrem lze konstatovat, že soubor reforem a investic, které jsou podkladem pro prodloužení období korekce, na základě tohoto posouzení celkově splňuje kritéria uvedená v článku 14 nařízení (EU) 2024/1263. V důsledku toho je možné období korekce prodloužit ze čtyř na sedm let, jak se navrhuje v plánu.

Další reformní a investiční záměry v plánu reagující na hlavní výzvy zjištěné v kontextu evropského semestru a zaměřené na společné priority Unie

39) Kromě souboru reforem a investic, které jsou podkladem pro prodloužení období korekce, popisuje plán i politické záměry týkající se dalších investic, jejichž cílem je reagovat na některé výzvy zjištěné v rámci evropského semestru, zejména v doporučeních pro danou zemi, včetně doporučení týkajících se postupu při makroekonomické nerovnováze, a řešit společné priority EU.

40) Pokud jde o společnou prioritu, jíž je spravedlivá ekologická a digitální transformace včetně klimatických cílů stanovených v nařízení (EU) 2021/1119, zahrnuje plán reformy a investice na podporu dekarbonizace velkých průmyslových odvětví (ocelářského a chemického) prostřednictvím elektrifikace výrobních procesů a přechodu na používání obnovitelného vodíku nebo obnovitelných vodíkových paliv. Celkový rozpočet tohoto režimu činí 1 miliardu EUR a platby se uskuteční v období 2025–2031. Financování tohoto režimu má být zajištěno prodejem povolenek na

emise skleníkových plynů (povolenky CO2). Plán rovněž zahrnuje investiční program na obnovu hlavní zavlažovací infrastruktury (2,3 miliardy EUR) a odvodňovací infrastruktury (34 milionů EUR). Tato opatření pomohou řešit doporučení pro danou zemi vydaná v letech 2022 a 2023, která se týkají potřeby snížit závislost na fosilních palivech a urychlit energetickou transformaci, a to rychlejším zaváděním energie z obnovitelných zdrojů a zlepšením kapacity sítě, aby bylo možné na trhu provozovat nové kapacity. Aspekty týkající se spravedlivosti ekologické a digitální transformace nejsou v plánu popsány.

41) Pokud jde o společnou prioritu, jíž je sociální a hospodářská odolnost včetně evropského pilíře sociálních práv, zahrnuje plán nový režim státní podpory investic na podporu regionálního rozvoje prostřednictvím rozsáhlých investičních projektů zaměřených na odvětví špičkové techniky a podporujících diverzifikaci hospodářských činností ve znevýhodněných regionech. Celkový přidělený rozpočet činí 450 milionů EUR. Plán zahrnuje rovněž režim státní podpory strategických investic, jehož součástí jsou dotace, daňové úlevy a opatření zjednodušující správní postupy (zkrácení lhůt pro udělování povolení, přímé přidělování pozemků ve vlastnictví státu / místních veřejných orgánů pro realizaci veřejných nebo soukromých investic a zajištění dopravní infrastruktury a inženýrských sítí nezbytných pro tyto investice). Celkový rozpočet tohoto režimu činí 1 miliardu EUR a platby se uskuteční v období 2025–2031. Tento režim budou moci využívat následující odvětví: potravinářský průmysl, chemický průmysl, farmaceutický průmysl, hutnický průmysl, obranný průmysl, kovovýroba, konstrukce strojů a instalací a výroba strojů a zařízení a elektrických zařízení. Tato opatření pomohou řešit doporučení pro danou zemi týkající se poskytování podpory likvidity v rámci podnikatelské ekonomiky, které bylo vydáno v roce 2020.

42) Plán se však nezabývá dalšími důležitými doporučeními pro danou zemi v oblasti sociální a hospodářské odolnosti včetně doporučení pro danou zemi z let 2019 a 2020, která se týkají zvýšení pokrytí a kvality sociálních služeb, rozšíření opatření sociální ochrany, dokončení reformy minimálního příjmu na sociální začlenění, zlepšení dostupnosti zdravotní péče a její nákladové efektivity (včetně přechodu na ambulantní péči), posílení odolnosti zdravotnického systému (včetně oblasti zdravotnických pracovníků a zdravotnických výrobků) a zlepšení přístupu ke zdravotnickým službám. Doporučení pro danou zemi vydaná v letech 2019 a 2020, která se týkají potřeby zlepšit fungování sociálního dialogu a předvídatelnost rozhodování, a to i prostřednictvím přiměřeného zapojení sociálních partnerů, nejsou plně zohledněna, přestože se reforma minimální mzdy ubírá správným směrem. Doporučení pro danou zemi z let 2019 a 2020 týkající se zlepšení kvality a inkluze v oblasti vzdělávání (zejména pro Romy a další znevýhodněné skupiny), zlepšení dovedností včetně digitálních (zvýšením významu odborného vzdělávání a přípravy a vysokoškolského vzdělávání pro trh práce), posílení dovedností a digitálního vzdělávání a zajištění rovného přístupu ke vzdělávání nejsou řešena. Kromě toho není řešeno doporučení pro danou zemi z roku 2023 o zintenzivnění politického úsilí zaměřeného na poskytování a získávání dovedností potřebných pro ekologickou transformaci. Investice uvedené v plánu celkově dostatečně neřeší doporučení pro danou zemi v oblasti zaměstnanosti, dovedností a sociální oblasti.

43) Pokud jde o společnou prioritu, jíž je energetická bezpečnost, plán zmiňuje účast Rumunska na nadnárodních iniciativách v oblasti energetické dopravní infrastruktury zaměřených na zvýšení energetické bezpečnosti Evropy včetně jižního koridoru,

koridoru BRUA (Bulharsko–Rumunsko–Maďarsko–Rakousko) a transbalkánského koridoru.

44) Pokud jde o společnou prioritu, jíž jsou obranné kapacity, plán odkazuje na nové iniciativy, které mají upravit obecný právní rámec poskytování nástrojů pro investice s významným dopadem v oblasti výroby. Jedním z těchto nástrojů je režim státní podpory zaměřený mimo jiné na obranný průmysl.

45) Plán obsahuje určité informace o soudržnosti a v příslušných případech též doplňkovosti s fondy politiky soudržnosti a s plánem pro oživení a odolnost Rumunska, s fondy politiky soudržnosti a jejich přínosy pro Rumunsko, a zdůrazňuje doplňkovost mezi vnitrostátními a evropskými fondy, zejména pokud jde o velké projekty v oblasti infrastruktury a rozvoje venkova, a to, že úspěch využívání evropských fondů závisí na účinném řízení evropských fondů a fondů přidělených prostřednictvím konsolidovaného souhrnného rozpočtu Rumunska.

46) Plán podává přehled potřeb Rumunska v oblasti veřejných investic souvisejících se společnými prioritami EU. Pokud jde o spravedlivou, ekologickou a digitální transformaci, odkazuje plán na režim podpory pro dekarbonizaci průmyslových výrobních procesů prostřednictvím elektrifikace výrobních procesů a přechodu na používání obnovitelného vodíku nebo obnovitelných vodíkových paliv. V souvislosti se sociální a ekonomickou odolností včetně evropského pilíře sociálních práv uvádí plán zejména potřebu realizovat investiční program na obnovu hlavní zavlažovací infrastruktury, režim státní podpory na podporu investičních projektů ve zpracovatelském průmyslu a investice na zajištění regionálního rozvoje včetně rozsáhlých investičních projektů. Pokud jde o budování obranných kapacit, plán uvádí, že je třeba plně zavést režim státní podpory pro strategické investice s dotacemi, daňovými úlevami a dalšími formami podpory, které mimo jiné podpoří obranný sektor.

Závěr posouzení Komise

47) Celkově Komise zastává názor, že plán Rumunska splňuje požadavky nařízení (EU) 2024/1263.

CELKOVÝ ZÁVĚR

48) V souladu s článkem 17 nařízení (EU) 2024/1263 by Rada měla doporučit Rumunsku dráhu čistých výdajů stanovenou v plánu a schválit soubor reforem a investic, které jsou podkladem pro prodloužení období korekce na sedm let,

DOPORUČUJE Rumunsku:

1. zajistit, aby růst čistých výdajů nepřekročil maximální hodnoty stanovené v příloze I tohoto doporučení;

2. provést ve stanovených lhůtách soubor reforem a investic, které jsou podkladem pro prodloužení období korekce na sedm let, jak je stanoveno v příloze II tohoto doporučení.

Rada dále vybízí Rumunsko, aby zajistilo realizaci dalších reforem a investic reagujících na hlavní výzvy zjištěné v rámci evropského semestru, zejména v doporučeních pro danou zemi, a řešících společné priority Unie.

PŘÍLOHA I

Maximální nominální tempo růstu čistých výdajů (roční a kumulativní tempo růstu v nominálním vyjádření)

Rumunsko

Roky		2025	2026	2027	2028
Tempo růstu (v %)	Roční	5,1	4,9	4,7	4,3
	Kumulativní (*)	20,2	26,0	31,9	37,6

(*) Kumulativní tempo růstu je vypočteno vůči základnímu roku 2023.

PŘÍLOHA II

Soubor reforem a investic, které jsou podkladem pro prodloužení období korekce pro Rumunsko na sedm let

	Hlavní cíle	Popis a harmonogram klíčových kroků[13]	Ukazatel(e) pro sledování
Důchodová reforma (Stávající opatření plánu pro oživení a odolnost: C8.R6.0.M214)	Hlavním cílem reformy je zajistit udržitelnost obecného důchodového systému. Reforma zahrnuje tyto prvky: nový vzorec pro výpočet důchodů, nové pravidlo pro valorizaci důchodů a mechanismus, který zabrání zvyšování důchodů ad hoc, omezení možností předčasného odchodu do důchodu, pobídky k prodlužování pracovního života, automatické zvyšování standardního věku odchodu do důchodu v souladu se střední délkou života a sjednocení zákonného věku odchodu do důchodu pro muže a ženy na 65 let do roku 2035.	Normativní akt, kterým se reformuje obecný důchodový systém, vstoupil v platnost dne 1. září 2024.	Uspokojivé splnění milníku plánu pro oživení a odolnost C8.R6.0.M214 Uplatňování zákona v souladu s plánem
Zvláštní důchodová reforma (stávající opatření plánu pro oživení a odolnost: C8.R6.0.M215)	Nový legislativní rámec reviduje zvláštní důchody tak, aby lépe odpovídaly příspěvkovému principu. Nejsou vytvářeny žádné nové kategorie zvláštních důchodů a stávající kategorie jsou zjednodušeny. Zvláštní důchody se vypočítávají na základě příspěvkového principu, délky služby a úpravy procentní sazby v závislosti na výdělku. Minimální doba přispívání je obdobná jako v obecném důchodovém systému. Žádný zvláštní důchod nesmí přesáhnout příjem dosažený během doby přispívání.	Normativní akt, kterým se revidují zvláštní důchody s cílem sladit je s příspěvkovým principem, vstoupil v platnost 1. ledna 2024.	Uspokojivé splnění milníku plánu pro oživení a odolnost C8.R6.0.M215
Reforma minimální mzdy [Doplnění milníku plánu pro oživení a odolnost C13.R5.0.M392]	Zavedení mechanismu stanovování minimální mzdy založeného na objektivních kritériích, který podporuje vytváření pracovních míst a vnitrostátní konkurenceschopnost a zahrnuje úpravu hrubé minimální mzdy v souladu s předpokládanou mírou inflace a mírou růstu produktivity. Pokud je nový poměr mezi upravenou hrubou minimální mzdou a prognózovanou průměrnou hrubou mzdou pro následující rok nižší než 45 %, může být hrubá minimální mzda dodatečně upravena o 0 % – 50 % prognózovaného tempa růstu produktivity, tento poměr by však nikdy neměl překročit 50 %.	**Do 1. čtvrtletí 2025:** Vstup zákona upravujícího nový systém stanovování minimální mzdy v platnost.	Vstup normativního aktu v platnost
Mzdová reforma ve veřejném sektoru [Doplnění milníku plánu pro oživení a odolnost C14.R4.0.M420]	Zajistit spravedlivou a udržitelnou mzdovou politiku revizí hierarchických koeficientů pro jednotlivé skupiny povolání ve veřejném sektoru, znovuzavedením platových tabulek pro úředníky místní správy, revizí systému příplatků a omezením peněžní částky příplatků na 20 % základního platu. Zajištění fiskální udržitelnosti systému odměňování úředníků ve veřejném sektoru. Z tohoto důvodu vstoupí reforma v platnost až poté, co rozpočtový schodek podle metodiky ESA klesne pod 5 % HDP (a to i v případě, že to bude znamenat změnu načasování této reformy v rámci plánu pro oživení a odolnost).	**Pokud je schodek veřejných financí nižší než 5 % HDP:** **Krok 1:** Přijetí a vstup v platnost nového právního rámce pro odměňování státních úředníků, který zajistí, aby mzdové náklady ve veřejném sektoru v poměru k HDP zůstaly na úrovni obsažené v prognózách střednědobého fiskálního plánu nebo pod touto úrovní. **Krok 2:** Důsledné dodržování prognóz střednědobého fiskálního	Vstup v platnost nového legislativního rámce po snížení schodku veřejných financí pod 5 % HDP. Snížení mzdových nákladů ve veřejném sektoru v poměru k HDP o 1,5

[13] Harmonogram opatření plánu pro oživení a odolnost je orientační a odpovídá závazkům v příslušném prováděcím rozhodnutí Rady.

	Nový systém bude plně respektovat ustanovení zákona o fiskálně rozpočtové odpovědnosti. Reforma zajistí, že mzdové náklady ve veřejném sektoru zůstanou v rámci střednědobého strukturálního rozpočtového plánu.	plánu, pokud jde o mzdové náklady ve veřejném sektoru v poměru k HDP, pro všechny roky, na které se plán vztahuje.	procentního bodu v letech 2024 až 2031 v souladu s prognózami střednědobého fiskálního plánu.
Daňová reforma mikropodniků [Doplnění milníku a cíle plánu pro oživení a odolnost C8.R4.0.M206]	Postupné snižování rozsahu daňového režimu pro mikropodniky. Zajistit plný soulad s cíli milníku plánu pro oživení a odolnost č. 206 včetně revize prahové hodnoty způsobilosti pro tento režim (a potenciálně jeho sjednocení s prahovou hodnotou pro DPH ve střednědobém horizontu) a aktualizace daňové sazby pro mikropodniky. Tato reforma přinese v roce 2025 a v dalších letech oproti stávajícímu systému dodatečné příjmy ve výši nejméně 0,1 % HDP.	**Do 1. čtvrtletí 2025:** Příprava zákona, kterým se mění daňový režim mikropodniků, a jeho vstup v platnost do konce prvního čtvrtletí roku 2025 tak, aby byl v souladu s milníkem plánu pro oživení a odolnost č. 206.	Vstup v platnost normativního aktu, kterým se mění podmínky způsobilosti pro daňový režim mikropodniků, tak, aby byl v souladu s milníkem plánu pro oživení a odolnost č. 206 a aby vytvořil dodatečné příjmy ve výši 0,1 % HDP.
Přezkum daňového rámce [Doplnění milníků a cílů plánu pro oživení a odolnost C8.R4.0.M207, C8.R4.0.M208, C8.I7.0.M237]	Provedení daňové reformy, která přispěje k fiskální konsolidaci a podpoří lepší ekonomické pobídky. Rozpočtový dopad reformy v roce 2025 by měl činit nejméně 1,1 % HDP po odečtení dopadu zvýšení nezdanitelné prahové hodnoty pro příjmy z důchodů (0,2 % HDP). Nová opatření tak budou mít v roce 2025 celkový dopad ve výši 1,3 % HDP. Vzhledem k tomu, že opatření budou provedena do konce prvního čtvrtletí roku 2025, měl by celoroční trvalý dopad nových opatření činit 1,7 % HDP. Zprovoznění informačního systému pro oceňování nemovitostí podléhajících dani z nemovitostí s těmito charakteristikami: • Interoperabilita databází obsahujících informace o nemovitostech spravovaných různými institucemi. • Zprovoznění specializovaného oddělení v rámci ministerstva financí. • Vytvoření registru prodejních cen nemovitostí pro rezidenční nemovitosti, vývoj modelu hromadného oceňování rezidenčních nemovitostí. • Zavedení mechanismu stanovení zdanitelné hodnoty nemovitostí pomocí mechanismů posuzování tržní hodnoty.	**Do 1. čtvrtletí 2025:** **Krok 1:** Příprava zprávy, která vychází ze zprávy Světové banky o daních (připravené v rámci milníku plánu pro oživení a odolnost č. 205), která stanoví dva scénáře daňové reformy s plně specifikovanými opatřeními. Opatření by se měla týkat všech oblastí daní a sociálních příspěvků. **Krok 2:** Přijetí vládního memoranda včetně konkrétních daňových opatření na základě výše uvedené zprávy. Opatření by měla být v souladu s milníky plánu pro oživení a odolnost č. 207, 208 a 237 a s cílem daňové reformy č. 1. **Krok 3:** Vláda pořádá veřejnou debatu o změnách daňového zákoníku. **Krok 4:** Provádění těchto opatření a jejich vstup v platnost nejpozději 1. dubna 2025. **Do 4. čtvrtletí 2025:** **Krok 5:** Jak je uvedeno v milníku plánu pro oživení a odolnost č. 237, vývoj informačního systému pro zavedení automatizovaného modelu oceňování nemovitostí pro účely daňení nemovitostí, podpora nového přístupu založeného na tržní hodnotě a zprovoznění specializovaného oddělení odpovědného za oblast zdanění nemovitostí.	Krok 1: Zpráva orgánů. Krok 2: Přijetí memoranda vládou v souladu s hlavními cíli reformy. Krok 3: Veřejná diskuse se soukromým sektorem. Krok 4: Vstup v platnost opatření v souladu s cílem reformy č. 1. Krok 5: Zpráva orgánů.
Reforma daňové správy	Hlavním cílem je zlepšit správu daní a vytvořit dodatečné příjmy veřejných financí	**Do 1. čtvrtletí 2025 (4. čtvrtletí 2026 pro APIC):**	

[Doplnění milníků a cílů plánu pro oživení a odolnost C8.I2.0.M225, C8.I2.0.M226, C8.I2.0 M226a, C8.I3.0 M227]	ve výši nejméně 0,5 % HDP v roce 2026. Cílem reformy je zejména: rozšířit oddělení úřadu ANAF pro boj proti podvodům o nástroj pro monitorování v reálném čase pro odhalování vysoce rizikových zdanitelných nákupů souvisejících s transakcemi uvnitř Společenství a s tranzitními a vnitrostátními transakcemi, zavést analytické nástroje a specializovaný modul pro boj proti podvodům s cílem řešit a analyzovat výpadek příjmů z DPH, zvýšit kapacitu pro odhalování nesrovnalostí v systémech, jako jsou například e-Invoice, SAF-T, e-AMEF, e-DU, e-VAT, DAC-7 a CESOP, rozšířit program „Prediktivní analýza“ na širší okruh daňových poplatníků a zvýšit účinnost daňové kontroly u DPH a daně z příjmů právnických osob, vytvořit systém hodnocení rizikovosti daňových poplatníků a vyvinout IT nástroj pro správu a analýzu velkých objemů dat za účelem stanovení rizikových kategorií daňových poplatníků, modernizovat a zajistit interoperabilitu systémů správy daňových poplatníků se systémy ostatních státních institucí s cílem zlepšit správu daňových informací a přístup k majetku a transakcím v reálném čase, přepracovat informační systém s cílem omezit prodlení při auditech a daňových kontrolách, změnit právní předpisy v oblasti platební neschopnosti s cílem získat lepší kontrolu nad společnostmi, které vyhlašují platební neschopnost, a snížit výpadek příjmů z DPH, zavést automatický platební mechanismus s cílem zvýšit dobrovolné dodržování předpisů a zavést pružné mechanismy pro prodej movitého majetku prostřednictvím maloobchodních center, zřídit specializované oddělení, které bude provádět analýzy rizik pomocí modelů, zprovoznit moduly pro boj proti podvodům, vyčíslit výpadek příjmů z DPH a posílit kapacitu úřadu ANAF v oblasti boje proti daňovým únikům.	**Krok 1:** Zavedení mechanismu včasného odhalování podvodů v oblasti DPH spojených s nákupy uvnitř Společenství, tranzity a vnitrostátními transakcemi. **Do 2. čtvrtletí 2025:** **Krok 2:** Zavedení modulů boje proti podvodům pro účely analýzy a identifikace transakcí podezřelých z karuselového podvodu (CARUSEL, INDFISC, TRANSPRISC, COMRISC a RORISC). **Do 2. čtvrtletí 2025:** **Krok 3:** Dokončení 7 projektů digitalizace včetně projektů e-Invoice, SAF-T, e-AMEF, e-DU, e-VAT, DAC-7 a CESOP. **Do 1. čtvrtletí 2025:** **Krok 4:** Posílení dohledu nad mechanismem daňového plánování pro velké daňové poplatníky a rozšíření tohoto mechanismu na střední daňové poplatníky po zavedení APIC. **Do 4. čtvrtletí 2025:** **Krok 5:** Integrace a konsolidace interních databází; vývoj nového systému založeného na koncepci 360° profilování daňových poplatníků; zajištění interoperability s informačními systémy státních institucí. **Do 4. čtvrtletí 2026:** **Krok 6:** Zavedení moderního mechanismu výběru daní, který daňovým poplatníkům umožní zvolit si opakovanou úhradu přiznaných daňových povinností. **Do 4. čtvrtletí 2025:** **Krok 7:** Vytvoření a zprovoznění specializované struktury složené z odborníků na IT, ekonometrii a finanční analýzu, která bude kvantifikovat rizika a daňové deficity.	Kroky 1–7: Zprávy orgánů. Poměr příjmů k HDP by se měl v roce 2026 oproti roku 2024 zvýšit nejméně o 0,5 % HDP, a to po odečtení dopadu nových opatření ovlivňujících základy daně a daňové sazby, která byla přijata v letech 2025 a 2026. To bude vyhodnoceno v dubnu 2027 na základě národních účtů.
Restrukturalizace systému veřejných výdajů / přezkumy výdajů	Vytvořit databázi průměrných nákladů na nákupy a zavést kontrolní mechanismus pro sledování a řešení neodůvodněného zvyšování výdajů. Tato databáze slouží také k	**Do 4. čtvrtletí 2025:** **Krok 1:** Vytvořit databázi a zavést kontrolní mechanismus pro případy	Krok 1: Zpráva

[Doplnění milníků plánu pro oživení a odolnost C8.R3.M202, C8.I5.0.M234, C13.R5.0.M392 a C14.R1.0.T403]	centralizaci zadávání veřejných zakázek na konkrétní zboží a služby, což snižuje náklady a zavádí výdajové normy pro veřejné instituce. Každoročně provádět přezkumy veřejných výdajů, stanovovat závazné cíle úspor a určovat opatření k jejich dosažení v souladu s harmonogramem strategie přezkumu výdajů. Zvýšit efektivitu veřejných výdajů na standardizované zboží a služby v rámci ústřední veřejné správy. V rámci systému zdravotní péče zavést centralizované zadávání veřejných zakázek na zdravotnické prostředky a spotřební materiál pro záchranný systém. Aktualizovat a modernizovat informační systém používaný k tvorbě a správě státního rozpočtu, aby se dosáhlo lepší správy rozpočtových údajů, větší rozpočtové transparentnosti a lepšího monitorování a podávání zpráv. Zvýšit rovněž počet specializovaných pracovníků zapojených do přezkumů výdajů. Přezkoumat právní rámec s cílem posílit odpovědnost ministerstva financí a ústředních a místních orgánů veřejné správy za monitorování provádění přezkumů výdajů.	zvýšení o více než 20 % oproti průměrným nákladům veřejných institucí. **<u>Každý rok, na který se plán vztahuje (2025–2031):</u>** **Krok 2:** Provádět každoroční tematické přezkumy výdajů a uplatňovat závěry a doporučení v procesu rozpočtového plánování v souladu se stanoveným ročním harmonogramem. **<u>Postupně od 4. čtvrtletí 2024 do 2. čtvrtletí 2030:</u>** **Krok 3:** Rozšířit kategorie zboží a služeb, které budou zadávány centrálně, se zaměřením na prioritní odvětví s vysokou úrovní výdajů. Zvyšovat podíl zadávacích řízení zadávaných úřadem ONAC ve vztahu ke všem zadávacím řízením zadávaným všemi veřejnými zadavateli v Rumunsku během příštích sedmi let v průměru o 0,25 % ročně. **<u>Do 4. čtvrtletí 2025:</u>** **Krok 4:** Zprovoznit v rámci ministerstva financí specializovanou strukturu pro monitorování systémů veřejných výdajů pomocí ukazatelů výkonnosti a účastnit se specializovaných školení pořádaných s podporou Světové banky. **<u>Do 4. čtvrtletí 2025:</u>** **Krok 5:** Vytvořit právní rámec pro provádění ukazatelů výkonnosti na úrovni ústředních a místních orgánů veřejné správy.	orgánů. Krok 2: Zveřejnění dvou přezkumů výdajů ročně pro konkrétní odvětví nebo činnosti. Revize zahrnují povinné cíle úspor. Krok 3: Zpráva úřadů, která prokazuje zvýšení podílu zadávacích řízení zadávaných úřadem ONAC. Krok 4: Zpráva orgánů. Krok 5: Vstup normativního aktu v platnost do 4. čtvrtletí 2025.
Reforma financování podniků (nové opatření)	Posílit administrativní kapacitu ministerstva pro investice a evropské projekty tak, aby mohlo přidělovat finanční prostředky na podporu malých a středních podniků formou soukromého kapitálu, podporovat dlouhodobý hospodářský rozvoj, získávat investory a vytvářet pracovní místa.	**<u>Do 2. čtvrtletí 2026:</u>** Reforma institucionálního rámce pro přidělování finančních prostředků na podporu podnikatelského prostředí – Fond soukromého kapitálu na podporu malých a středních podniků.	Vstup v platnost zákona o uvedení tohoto fondu do provozu zároveň se zvláštními právními předpisy upravujícími granty, daňové úlevy a investiční úvěry pro zpracovatelský průmysl.
Reforma systému výdajů pro státní podniky (nové opatření)	Provádění diagnostických analýz hospodářských subjektů zaměřených na: • omezování ztrát a opožděných plateb, • aktualizaci poplatků za poskytované služby a snižování provozních nákladů, což povede ke snížení dotací/transferů ze státního rozpočtu,	**<u>Do 3. čtvrtletí 2025:</u>** **Krok 1:** Provedení diagnostické analýzy systému provozních výdajů, systému příjmů a mechanismů aktualizace poplatků, jakož i systému dotací pro hospodářské subjekty.	Krok 1: Zpráva orgánů.

	zvýšení čistého zisku a zvýšení příjmů státního rozpočtu, • identifikaci neproduktivních/nefunkčních aktiv a navržení opatření pro jejich využití a/nebo likvidaci, • zavedení pravidel pro výdaje, zejména pro kategorie výdajů, které přímo nesouvisejí s výrobním procesem nebo poskytováním služeb. Reforma by měla plně respektovat zásadu nezávislosti státních podniků a požadavek, aby tyto podniky usilovaly o ziskovost. Celkově by tato opatření měla vést ke snížení transferů/dotací ústřední vlády i místních samospráv státním podnikům ve výši 0,25 % HDP za celé období provádění plánu.	**Do 4. čtvrtletí 2025:** **Krok 2:** Vytvoření regulačního rámce pro posílení systému provozních výdajů, zlepšení správy veřejných aktiv, zavedení výdajových pravidel a snížení závislosti na rozpočtu veřejných financí do 4. čtvrtletí roku 2025.	Krok 2: Vstup regulačního rámce v platnost. Reforma by měla vést ke snížení transferů od ústřední vlády i místních samospráv státním podnikům ve výši 0,25 % HDP za celé období provádění plánu (ve srovnání s úrovní v roce 2023).

Ve Štrasburku dne

Za Radu
předseda/předsedkyně